

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 110/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S. s., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. K., P., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 51/2012 z 31. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. s., a. s., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2012 faxom a 31. októbra 2012 poštou doručená sťažnosť S. s., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 51/2012 z 31. júla 2012.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: „Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27.01.2011, č. k. 16C/103/2G10-64, sme boli zaviazaní zaplatiť žalobkyni A. K.... sumu 190,07 € s príslušenstvom ako aj trovami konania.

Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27.01.2011, č. k. 16 C/103/2010-64, sme podali v zákonnej lehote odvolanie. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.11.2011, č. k. 4Co/234/2011-129, bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27.01.2011, č. k. 16C/103/2010-64.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. 11. 2011, č. k. 4 Co/234/2011 129, sme podali v zákonnej lehote dovolanie, ktoré sme odôvodnili tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 Občianskeho súdneho poriadku (§ 241 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku), a to k vade podľa ustanovenia § 237 písm. f Občianskeho súdneho poriadku.

V dovolaní sme špecifikovali, že odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. 11. 2011, č. k. 4 Co/234/2011-129) neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keď sa nevysporiadal s prevažnou väčšinou našich námietok uvedených v odvolaní ako aj počas prvostupňového konania.

Odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou:

a/ odôvodňujúcou to, že posudzovaná zmluva o dôchodku je absolútne neplatná pre rozpor so zákonom (článok III. odvolania),

b/ odôvodňujúcou to, že posudzovaná zmluva o dôchodku je absolútne neplatná pre neurčitosť vo vymedzení dĺžky trvania práva na dôchodok (článok IV. odvolania),

c/ odôvodňujúcou to, že ak by posudzovaná zmluva o dôchodku bola platnou, právo na plnenie by zaniklo pre dodatočnú právnu nemožnosť plnenia (článok V. odvolania)

d/ poukazujúcou na to, že zákon ani posudzovaná zmluva o dôchodku žiadnym spôsobom neupravili dobu trvania zmluvy o dôchodku, ale len dobu trvania práva na dôchodok (článok VII. odvolania),

e/ odôvodňujúcou, že zmluvu na dobu určitú nemožno viazať na takú právnu skutočnosť, s ktorou priamo zákon spája zánik zmluvného vzťahu (článok IX. odvolania),

f/ odôvodňujúcou to, že rozsudkom súdu prvého stupňa nám bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa (článok XII. odvolania).

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2012, sp. zn. 3Cdo/51/2012, bolo podané dovolanie odmietnuté, a to z dôvodu neprípustnosti dovolania, keď dovolací súd dochádza k záveru, že nepreskúmateľnosť rozhodnutí nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku..“

3. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej tvrdí: „Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2012, sp. zn. 3Cdo/51/2012 bolo porušené naše právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a to z dôvodu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol naše dovolanie napriek tomu, že bola daná prípustnosť dovolania, a to podľa ustanovenia § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

Zásadne nesúhlasíme s právnym názorom dovolacieho súdu, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa nie je vadou konania spadajúcou pod ustanovenie § 237 písm. f Občianskeho súdneho poriadku.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa S. s., a. s. v skratke S., a.s. podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 7. 2012, sp. zn. 3 Cdo/51/2012, porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 7. 2012, sp. zn. 3 Cdo/51/2012, a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný úplne nahradiť sťažovateľovi trovy konania do 3 dni od právoplatnosti tohto uznesenia, k rukám advokáta JUDr. R. K..“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 51/2012 z 31. júla 2012, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd pochybil, keď odmietol ňou podané dovolanie napriek tomu, že v danej veci bola podľa jej názoru daná prípustnosť dovolania. Sťažovateľka tiež nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu nie je vadou konania spadajúcou pod ustanovenie § 237 písm. f) OSP.

12. Najvyšší súd preskúmal podané dovolanie a po zistení, že nie sú splnené podmienky procesnej prípustnosti podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP, v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku sp. zn. 3 Cdo 51/2012 z 31. júla 2012 vo vzťahu k namietanému § 237 OSP uviedol:

«S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytykané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola odporkyni odňatá možnosť konať pred súdom [podľa § 237 písm. f) OSP, pozn.]. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jej názoru dôjsť tým, že odvolací súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, nakoľko sa v odôvodnení nevyporiadal so všetkými námietkami, ktoré uviedla v odvolaní, preto je nepreskúmateľné.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f) O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktorému poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou odporkyni realizáciu jej procesných práv. ...

Na posúdenie prípustnosti dovolania - aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. - je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 135/2011). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 135/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 137/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 55/2011, 7 Cdo 109/2011). Preto sama skutočnosť, že v konaní prípadne došlo k procesnej vade tejto povahy (nepreskúmateľnosť rozhodnutia), nemôže v danom prípade založiť prípustnosť dovolania odporkyne, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p...

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v dovolaní vyslovila aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). ... Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie odporkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení, s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), pričom sa nezaoberal vecnou správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia.»

13. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

14. Ústavný súd už vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

15. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnu požiadavkou

je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľne a logicky odôvodnené.

16. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

17. Ústavný súd posúdil obsah napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 51/2012 z 31. júla 2012 z ústavne významných hľadísk a dospel k záveru, že najvyšší súd primeraným spôsobom preskúmal prípustnosť dovolania a dostatočne sa vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky.

18. Najvyšší súd preskúmal dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP tak, ako ich namietala sťažovateľka. Podľa názoru ústavného súdu je postup najvyššieho súdu v sťažovateľkinom prípade v súlade s procesno-právnou úpravou (v danom prípade s OSP), keď po zistení, že nie je daný žiaden z dôvodov podľa § 237 a § 238 OSP, dovolací súd napadnutým uznesením sťažovateľkino dovolanie odmietol pre neprípustnosť.

Právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti, ako aj celé odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa vo svojej podstate vecnej nesprávnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ústavný súd zdôrazňuje, že v rámci konania o predmetnej sťažnosti sa vzhľadom na už uvedené mohol zaoberať iba namietaným porušením základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu v dovolacom konaní, a nie prípadným porušením základných práv rozsudkom krajského súdu v konaní o odvolaní.

19. S odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2013